

Psicologia de la Memòria: Camps d'Aplicació

2014/2015

Codi: 102560

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor de contacte

Nom: Dolores Sáiz Roca

Correu electrònic: Dolors.Saiz@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rocio Pina Rios

Prerequisits

No té prerequisits oficials, però resulta convenient disposar de certs coneixements de lectura en anglès i haver aprovat les anteriors assignatures sobre processos psicològics, especialment memòria.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la Menció Anàlisi i Intervenció Psicoeducativa que està pensada per a la formació d'un/a professional en aquest àmbit. De totes maneres, donades les seves característiques i el seu temari, aquesta assignatura pot ser cursada també per estudiants d'altres mencions o d'una configuració lliure.

Durant els primers cursos del grau l'estudiant ha vist els fonaments bàsics dels diferents processos psicològics (atenció, percepció, memòria, llenguatge, pensament, motivació, emoció i diferents formes d'aprenentatge). En estudiar la memòria s'ha destacat que és un procés psicològic mediador que es troba constant interrelació amb la resta de processos i s'han estudiat els diferents sistemes i processos que en configuren el seu funcionament, així com els factors que poden incidir en la seva major o menor eficàcia. En aquesta assignatura s'estudia el procés de memòria però en el seu vessant aplicat a diferents camps de l'exercici professional futur, en el qual el coneixement del funcionament de la memòria adquireix una especial rellevància.

Així doncs ens proposem que en finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Comprendre les funcions de la memòria en el comportament humà, la seva importància, els mecanismes bàsics del seu funcionament i els diversos factors que poden incidir sobre la memòria i les implicacions que aquestes funcions, mecanismes i factors tenen en els diferents camps d'aplicació.
- Identificar les implicacions dels mecanismes de memòria en alguns àmbits de la vida quotidiana com l'educació, la publicitat, la memòria de testimonis i l'envelliment.
- Conèixer algunes de les possibles tècniques de potenciació i/o optimització de la memòria.
- Conèixer els diferents sistemes d'avaluació de la memòria.

- Adquirir hàbits de crítica raonada sobre els materials de lectura i sobre els temes que s'exposen a classe, a més d'un hàbit de discussió raonada i argumentada.
- Adquirir unes aptituds i habilitats pràctiques en el maneig d'instrumental i resolució de problemes sobre diferents continguts de l'assignatura.
- Ser capaç de plantejar una recerca documental i un anàlisi d'un tema en concret.
- Adquirir unes destreses transversals que pugueu generalitzar els coneixements adquirits a la futura vida professional

Competències

- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Difondre el coneixement derivat dels resultats de la recerca i dels productes i serveis generats, tenint en compte les repercussions socials i personals que pot tenir.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar els resultats d'experiments sobre la comunicació i la memòria.
2. Analitzar la influència, en la pràctica professional, dels diferents enfocaments que han contribuït a l'estudi dels processos cognitius.
3. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
4. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
5. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
6. Demostrar que s'adequa el contingut de la comunicació segons si es tracta d'un article científic, una comunicació en un congrés, una conferència o un article periodístic.
7. Descriure els factors que poden millorar el processament cognitiu.
8. Descriure i reconèixer els factors que limiten o dificulten el processament de la informació rebuda o buscada.
9. Diferenciar els diversos àmbits aplicats dels processos cognitius i les seves implicacions psicosocials.
10. Dissenyar estudis científics sobre els processos mnemònics.
11. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en estudis sobre l'adquisició i la retenció de la informació elaborada.
12. Identificar els processos cognitius corresponents en els diferents contextos aplicats.
13. Identificar les estructures subjacents del processament de la informació.
14. Organitzar la informació que s'ha de comunicar de manera estructurada i adequada al receptor.
15. Reconèixer la influència dels factors del context en les diferències (individuals i socials) observades en el processament i l'emmagatzematge de la informació.

16. Reconèixer les diferències individuals en la memòria humana i les principals patologies que s'hi associen.
17. Treballar en equip.

Continguts

L'assignatura podrà desenvolupar tots aquests temes, o podrà centrar-se en aquells que tinguin un major interès pels estudiants de cada curs acadèmic:

- La memòria dins dels processos cognitius. La memòria i els seus camps d'aplicació.
- Factors que incideixen en la memòria humana. Factors que incideixen en la codificació, retenció i recuperació.
- Optimització de la memòria. Estratègies, Mnemotècnies y Programes d'activació.
- Alteracions de la memòria. Memòria i oblit. Demències. Amnèsies.
- La memòria a lo llarg del cicle vital. Memòria i vellesa.
- Memòria i aprenentatge escolar: lectura, comprensió, vocabulari, llengues i càlcul aritmètic
- Memòria de testimonis. El psicòleg en el àmbit jurídic forense. Factors que incideixen en la exactitud dels testimonis. Credibilitat i detecció de mentida.
- Memòria i publicitat.

Metodologia

ACTIVITAT DIRIGIDA

Classes teòriques i pràctiques 24%

a) Les classes teòriques es complementaran amb o sense soport audivisual i estaran obertes a la discussió dels temes.

c) Les classes pràctiques consistiran en l'aprenentatge de tècniques de mesura i activació de la memòria i en la realització d'experiments.

ACTIVITAT SUPERVISADA

-Tutories 5%

- Tutories de seguiment amb el professor presencials o virtuals.

- Seguiment treballs 6%

- Tutorització de treballs (individuals i/o grups de forma presencial o virtual)

ACTIVITAT AUTÒNOMA

- Cerca, lectura i síntesi de documentació 25%

- Elaboració d'informes i presentació de treballs escrits 25%

- Realització d'informes de pràctiques, individuals o grupals

- Realització de treballs de recerca i síntesi

- Estudi i comprensió del material 15%

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Pràctiques sobre tècniques de mesura i activació de la memòria i realització d'experiments	12	0,48	1, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 14, 17
classes teòriques	24	0,96	1, 2, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Seguiment treball	9	0,36	1, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 17
Tutories	7,5	0,3	2, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Cerca, lectura i síntesi de documentació	37,5	1,5	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16
Elaboració d'informes i presentació de treballs escrits	37,5	1,5	1, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 17
Estudi i comprensió del material	16,5	0,66	1, 2, 3, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant diferents procediments. A continuació s'indica el pes de cadascun d'aquests procediments :

- a) Evidència 1 i 2: Informes de pràctiques 25%
- b) Evidència 3 i 4: Discussions de les lectures: 15%
- c) Evidència 5 i 6 : Treball en profunditat sobre el tema escollit per l'estudiant
 - Evidència 5: Cerca documental sobre el tema seleccionat i proposta de guió: 20%
 - Evidència 6: Treball escrit i presentació oral: 40%
- d) Evidència 7: Treball optatiu per pujar nota (fins a un 10%)

Per considerar l'assignatura com superada serà necessari complir els següents requisits:

- Que l'estudiant, una vegada avaluades les evidències 1 i 2, tingui una mitjana igual o superior a 5.
- Que l'estudiant, una vegada avaluades les evidències 5 i 6, tingui una mitjana igual o superior a 5.
- La nota final haurà de ser igual o superior a 5 i serà el resultat de l'aplicació dels percentatges assenyalats en cada evidència, obligatoria (1,2,3,4,5 i 6) una vegada superat els anteriors requisits.

La nota del treball optatiu sols s'aplicarà en el cas que la nota final sigui igual o superior a 5.

Es considera com presentat aquell estudiant que hagi realitzat el 40% dels procediments avaluatius del curs.

Al procés de reavaluació, seguint la normativa, sols podrà presentar-se aquell estudiant que hagi obtingut suspès amb una qualificació en l'avaluació continuada major o igual a 4. Aquell estudiant que volgui fer la reavaluació es tindrà que posar en contacte amb la professora una setmana abans de la data prevista per aquesta reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Discussions de lectures (evidències 3 i 4)	15%	0	0	2, 3, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Informes de pràctiques (evidències 1 i 2)	25% de la nota final	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 17
Treball en profunditat sobre un tema escollit per l'estudiant (evidència 5 i 6)	té un total del 60% de la nota final dividit en evidència 1 (20%) i evidència 2 (40%)	6	0,24	3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15

Bibliografia

En el seu moment es proporcionarà una bibliografia específica per a cada temàtica, a un nivell general pot consultar-se la següent bibliografia

Bibliografia general castellà:

Baddeley, A. (1982). Su memoria: Cómo conocerla y dominarla. Madrid: Debate, 1984.

Baddeley, A.D. (1998). Memoria Humana. Teoría y práctica. Madrid: McGraw Hill, 1999.

Baddeley, A., Eysenck, M.W. y Anderson, M.C (2009). Memoria. Madrid: Alianza, 2010.

Mayor, J. i De Vega, M. (1992). Memoria y representación. Madrid: Alhambra.

Ruiz Rodríguez, R. M. (2003). Las caras de la memoria. Madrid: Pearson Educación, S.A.

Ruiz-Vargas, J.M. (1991). Psicología de la memoria. Madrid: Alianza.

Ruiz-Vargas, J.M. (1994). La memoria humana. Función y estructura. Madrid: Alianza.

Ruiz-Vargas, J.M. (2002) Recordar y olvidar. Madrid: Trotta.

Ruiz-Vargas, J.M. (2010). Manual de Psicología de la memoria. Madrid: Síntesis.

Sáiz, D. i Sáiz, M. (1989). Una introducción a los estudios de la memoria. Barcelona: Avesta.

Sáiz, D., Sáiz, M. i Baqués, J. (1996). Psicología de la memoria: Manual de Prácticas. Barcelona: Avesta.

Schacter, D.L. (1996). En busca de la memoria. El cerebro, la mente y el pasado. Barcelona. Ediciones B, 1999.

Schacter, D. L. (2003) Los siete pecados de la memoria: la memoria es la clave de la inteligencia, ¿cómo puedes mejorarla?. Barcelona: Ariel, S.A.

Sebastian, Mª V. (1983). Lecturas de Psicología de la memoria. Madrid: Alianza Universidad Textos.

Smith, E.E. i Kosslyn, S.M (2009) Procesos cognitivos. Modelos y bases neurales. Madrid: Pearson-Prentice Hall.

Bibliografia general anglès

- Baddeley, A. (2004). *Your memory: A user's guide*. Firefly Books Ltd.
- Baddeley, A. (2009). *Memory*. Hove/New York: Psychology Press.
- Baddley, A., Aggleton, J., Conway, M. (Eds) (2002). *Episodic Memory. New Directions in Research*. Oxford: Oxford Univ. Press.
- Baddeley, A.D., Kopleman, M. D., Wilson, B. A. (2002). *The Handbook of Memory Disorders. Second Edition*. Chichester (UK): John Wiley and Sons. Ltd.
- Berrios, G. E., Hodges, J. et al. (2000). *Memory disorders in psychiatric practice*. New York: Cambridge University Press.
- Cowan, N. (2005). *Working Memory Capacity*. Psychology Press (UK).
- Durso, F.T., Nickerson, R.S. et al. (1999). *Handbook of Applied Cognition*. Chichester: John Wiley and Sons.
- Kandel, E. R. (2006). *In Search of Memory: The Emergence of a New Science of Mind*. W. W. Norton.
- Miyake, A., Shah, P. (1999). *Models of working memory: Mechanisms of active maintenance and executive control*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Morris, P. i Gruneberg, M. (eds.) (1994). *Theoretical aspects of memory*. London: Routledge.
- Parkin, A. (1999). *Memory: a guide for professionals*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Schacter, D.L. (1996). *Searching for memory: the brain, the mind and the past*. New York: Basic Books.
- Schacter, D.L. (2001). *The seven sins of memory: How the mind forgets and remembers*. New York: Houghton Mifflin Co.
- Schacter, D. L. i Scarry, E. (ed.) (2000). *Memory, brain, and belief*. Cambridge,US: Harvard University Press.
- Schacter, D.L. i Tulving, E. (1994). *Memory systems*. Cambridge: MIT Press.
- Saito, A. et al (ed.) (2000). *Bartlett, culture and cognition*. Philadelphia, PA, US: Psychology Press/Taylor & Francis.
- Tulving, E. (ed) et al. (2000). *Memory, consciousness, and the brain: The Tallinn Conference*. Philadelphia, PA, US: Psychology Press/Taylor & Francis.
- Tulving, E. i Craik, F. I. M. (eds.) (2000). *The Oxford handbook of memory*. New York: Oxford University Press.